

Bir Kalp Atışı Uzaklıkta: Texas Heart Beat Yasasına Bir Bakış

One Heart Beat Away: a Look to Texas Heart Beat Law

Bircesu USLU^a

Günümüzde düşük hakkı, düşük hizmetlerine erişim olanakları, düşük metotları, embriyonun yaşam hakkı, yaşamın başlangıcının tespiti gibi konuların üzerinde fikir birliği sağlanamamıştır. Düşük gibi kompleks bir olgu hakkında genel bir uzlaşma olmaması yasaların bu konuda kayıtsız kaldığı veya seçkin uluslararası organizasyonların taraflarını belli etmekten çekindikleri anlamına gelmemektedir. Bu bağlamda Amerikan yargısının 1973'te hamile bir kadının Texas eyaletinin isteğe bağlı düşük karşıtı yasalarını ve düşük isteminin devlet tarafından elinden alınmasını dava etmesi sonucu ele aldığı ve emsal niteliği taşıyan *Roe v Wade* davasında kadının lehine verdiği karar oldukça önemlidir. Alınan karar ile düşük isteminin ülke genelinde yasallaştırılmasının yolu açılmıştır. Bu dava da karar vericilerin düşük konusunda görüş bildirdiği çok sayıda örnekten biridir (1). Birleşmiş Milletler İnsan Hakları Komisyonu da düşük hakkı konusunda görüşlerini ifade etmekten çekinmemiştir. Cinsel sağlık ve üreme sağlığı hakları bilgilendirme serisinde isteyerek düşüğün bir insan hakkı olduğu ve yasallaştırılmasının gereği açıklanmış; düşük hizmetlerine erişimin engellenmesinin kadınlara yönelik cinsiyetçi bir saldırı olduğu, devletlerin düşük hakkını yasallaştırma ve güvenli düşük hizmetlerine erişim hakkını temin etme konusunda yükümlülükleri vurgulanmıştır (2).

Düşük ile ilgili düşünceler değişmez değildir, kişilerin fikirleri değiştiği gibi organizasyonların destekledikleri pozisyonlar da değişebilir. Hatta karar vericiler de gerek eski yasaların yürürlükten kaldırılmasıyla gerekse yeni yasaların yürürlüğe konmasıyla kimin, nerede, ne zaman, hangi düşük yöntemine erişimi olacağı konularında kararlarını değiştirebilirler. Texas'ta 10 Temmuz 2013 tarihinde oylanarak kabul edilen *House Bill 2* yasasının 9 Haziran 2015 tarihinde yargı kararıyla yürürlükten kalkması buna bir örnektir (3). Yargı kararı fertilizasyonun üstünden 20 hafta geçen fetüslerin gebeliğin sonlandırılması yoluyla alınmasını, düşüğün cerrahi sağlık tesisleri ile aynı standartlarda olmayan kliniklerde de yapılabilmesini, düşük kliniklerinin hastanelerden 48 kilometreden daha uzak olabildiğini tekrar yasallaştırmış ve kimlerin, nerelerde, ne zaman düşük yaptırabileceğini değiştirmiştir.

S. B. NO 8 olarak da adlandırılan *Texas Heart Beat (Kalp Atışı)* yasası, "fetal kalp atışı" tespit edildikten sonra tıbbi aciliyeti bulunmayan (annenin hayati riski olması, bebekte aniden gelişen geri dönüşsüz fiziksel zarar ve benzeri durumlar) bireylerin düşük olmasını yasaklamaktadır. Bu yasak tecavüz veya ensest ilişki sonucu hamile kalmış bireyleri de kapsamaktadır (4). "*Fetal Kalp Atışı Yasası*" olarak da bilinen yasa 19 Mayıs 2021 tarihinde Vali Gregory Wayne Abbott tarafından imzalanarak yasal olmuş ve 1 Eylül 2021 itibarıyla yürürlüğe girmiştir (5). Yasada "*fetal kalp atışı*" gebelik kesesi içindeki fetüsün kardiyak aktivitesi veya sabit ve tekrarlayan ritmik kasılması olarak tanımlanmıştır (4). Texas eyaletinde yapılan istemli düşüklerin %85'i fetüs kalp atışı duyulduktan sonra gerçekleştirilmektedir (6). Austin Texas Üniversitesi tarafından yapılan araştırmada yasanın Texas eyaletindeki istemli düşükleri %80 oranında azaltacağı öngörülmektedir (7). Kadınların düşük hizmetlerine erişimini kısıtlayan *Texas Heart Beat* yasası birçok farklı grubun tepkisini çekmiştir. Yasanın düşük hakkını kısıtlamasını doğru bulmayan *Whole Women's Health* ve *Planned Parenthood* gibi organizasyonlar yapılan yanlıştan dönülmesi için protestolar düzenlemiş, yasayı ve Texas eyaletini dava edip konuyu yargıya taşımışlardır (8,9,10). Yargı kararı, davayı değerlendirmeye ve dava sonuçlanana kadar yasanın yürürlükte kalması biçiminde olmuştur (11).

^aHacettepe Üniversitesi Tıp Fakültesi, 5. Sınıf öğrencisi ✉ bircesuuslu@hotmail.com

Gönderim Tarihi: 16.01.2022 • Kabul Tarihi: 12.02.2022

Düşük istemi ve güvenli düşük hizmetine erişim hakkı vazgeçilmez insan haklarından. Güvenli düşük hizmetlerinin kısıtlanması, kadın sağlığına ve haklarına indirilmiş bir darbedir. Texas eyaletinin bu hakları herhangi bir nedenle kısıtlaması istemli düşük sayısını azaltmaz. Tecavüz veya ensest ilişki sonucu hamile kalan ve bebeği istemeyen kadınlar, bu yasa yürürlüğe girmeden önce de düşük yaptırmak istiyorlardı, bu yasa yürürlüğe girdikten sonra da gebeliği sonlandırmak isteyeceklerdir. Bu, geçimini sağlayacak maddi imkanları veya kalacağı güvenli bir evi olmadığı, kendini psikolojik olarak hazır hissetmediği ya da çocuk sahibi olmak istemediği için düşük isteyen hamile kadınlar için de geçerlidir. Güvenli düşük hizmetlerine erişimi elinden alınan kadınlar, ya maddi imkanları el veriyorsa eyalet dışına düşük hakkının kısıtlı olmadığı yerlere gidip gebeliklerini sonlandırıyorlar ya da güvensiz ortamlarda, hijyen koşulları sağlanmamış yerlerde, tıp eğitimi almayı komplikasyon oluşması durumunda ne yapılması gerektiğini bilmeyen kişiler tarafından düşük yaptırılıyor. Hiçbir kadın maddi olarak karşılayamayacağı gebeliğin sonlandırılması, sağlıksız koşullarda yapılan güvensiz düşük hizmeti ve istemediği bir gebeliği sürdürme arasında tercih yapmaya zorlanmamalıdır. Texas eyaleti "Fetal Kalp Atışı" yasasını hamile kadınları korumak için yürürlüğe koyduğunu söylese de bu yasa, kadınların hayatlarını tehlikeye atmaktadır.

KAYNAKLAR

1. Justia. Roe v. Wade, 410 U.S. 113 (1973). [İnternet]. U.S. Supreme Court. <https://supreme.justia.com/cases/federal/us/410/113/>. Erişim tarihi: 2022 Ocak 12.
2. United Nations Human Rights Office of the High Commissioner. Information Series On Sexual And Reproductive Health And Rights: Abortion. [İnternet]. Updated 2020. https://www.ohchr.org/Documents/Issues/Women/WRGS/SexualHealth/INFO_Abortion_WEB.pdf. Erişim tarihi: 2022 Ocak 12.
3. Shulman B. Special session to Supreme Court: How a Texas abortion law made it to the highest U.S. court. [İnternet]. KVUE News. <https://www.kvue.com/article/news/special-session-to-supreme-court-how-a-texas-abortion-law-made-it-to-the-highest-us-court/63619995>. Erişim tarihi: 2022 Ocak 12.
4. Texas Legislature Online. [İnternet]. Texas Heartbeat Act. Hughes, et al. (Slawson, Burrows, Klick, Cain, Leach, et al.). S.B. No.8. <https://capitol.texas.gov/tlodocs/87R/billtext/pdf/SB00008H.pdf#navpanes=0>. Erişim tarihi: 2022 Ocak 12.
5. Ura A. U.S. Supreme Court Overturns Texas Abortion Restrictions. [İnternet]. The Texas Tribune. 2016. <https://www.texastribune.org/2016/06/27/us-supreme-court-rules-texas-abortion-case/>. Erişim tarihi: 2022 Ocak 12.
6. Rabin RC. Answers to Questions About the Texas Abortion Law. [İnternet]. The New York Times. 2021. <https://www.nytimes.com/2021/09/01/health/texas-abortion-law-facts.html>. Erişim tarihi: 2022 Ocak 12.
7. White K, Sierra G, Dixon L, Sepper E, Moayedi G. Texas Senate Bill 8: Medical and Legal Implications. [İnternet]. 2021. <http://sites.utexas.edu/txpep/files/2021/07/TxPEP-research-brief-senate-bill-8.pdf>. Erişim tarihi: 2022 Ocak 12.
8. DeBenedetto P. Restraining Order Against Anti-Abortion Group Over New Law. [İnternet]. KERA News. 2021. <https://www.keranews.org/texas-news/2021-09-03/texas-planned-parenthoods-seek-restraining-order-against-anti-abortion-group-over-new-law>. Erişim tarihi: 2022 Ocak 12.
9. Liptak A, Goodman JD, Tavernise S. Supreme Court, Breaking Silence, Won't Block Texas Abortion Law. [İnternet]. The New York Times. 2021. <https://www.nytimes.com/2021/09/01/us/supreme-court-texas-abortion.html>. Erişim tarihi: 2022 Ocak 12.
10. Austin American Statesman. Protesters rally against six-week Texas abortion ban. [İnternet]. 2021 Eylül 1. <https://www.statesman.com/picture-gallery/news/2021/09/01/texas-abortion-law-goes-into-effect-protesters-rally-capitol/5686125001/>. Erişim tarihi: 2022 Ocak 12.
11. Breuninger K, Mangan D. Supreme Court allows lawsuit challenging Texas abortion ban to continue but keeps law in effect for now. [İnternet]. CNBC News. 2021 Aralık 10. <https://www.cnbc.com/2021/12/10/supreme-court-issues-opinion-on-texas-abortion-law-challenges.html>. Erişim tarihi: 2022 Ocak 12.